

SAMORZĄDOWA (po zebraniu podpisów OBYWATELSKA)
INICJATYWA USTAWODAWCZA

dotycząca ustanowienia subwencji ekologicznej dla samorządów położonych na terenach prawnie chronionych (Parki Narodowe, Parki Krajobrazowe, NATURA 2000),
w ramach NARODOWEGO PROGRAMU ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU.

I. Problem

Ustanawianie terenów prawnie chronionych narzuca na samorządy dodatkowe obowiązki i zadania opracowywania ocen oddziaływania na środowisko projektów związanych z rozwojem społeczno - gospodarczym.

Niejednokrotnie oceny te eliminują wykonywanie projektów i zadań samorządowych.

Inaczej stanowi prawo, co do samorządów położonych w ustanowionych przez administrację rządową Specjalnych Strefach Ekonomicznych, gdzie zwalania się przedsiębiorców z podatków stanowiących dochód gminy, ale jednocześnie subwencjonuje się te podatki gminom z budżetu państwa.

Taki stan rzeczy różnicuje traktowanie samorządów i zwiększa dysproporcje jakości i ilości usług świadczonych mieszkańcom przez samorządy

II. Cele

1. Cel główny: ustanowienie subwencji ekologicznej dla samorządów położonych na terenach prawnie chronionych uzależnionej od powierzchni terenów prawnie chronionych na obszarze gminy
2. Cele Dodatkowe : Zrównoważenie rozwoju społecznego i gospodarczego zgodnie z prawnie określonymi zadaniami ochrony środowiska.
3. Ustanowienie Narodowego Programu Zrównoważonego Rozwoju i w ramach tego Programu, Narodowy Fundusz zrównoważonego Rozwoju (subwencja ekologiczna).

III. Sposób osiągnięcia celu:

Spowodowanie uchwalenia ustawy bądź innego aktu prawnego wprowadzającego subwencjonowanie samorządów położonych na terenach prawnie chronionych.

1. Wyłączenie z dochodów Narodowego i Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej części kwot wpłacanych przez przedsiębiorstwa za korzystanie ze środowiska na rzecz Narodowego Funduszu Zrównoważonego Rozwoju.
2. Uzyskiwany fundusz przez gminy położone na terenach prawnie chronionych wydatkowany byłby na zadania własne gminy, w tym na ochronę środowiska naturalnego.

Uzasadnienie:

Cel zostanie osiągnięty przez przygotowanie projektu ustawy o subwencji ekologicznej i zgłoszenie go jako obywatelskiej inicjatywy ustawodawczej.

W tym celu został powołany przy Zarządzie ZGWRP Zespół Wzmocnienia Rozwoju Terenów Chronionych. Zespół liczy ok. 100 osób i opracowuje tezy do projektu założeń do projektu Ustawy.

Zespół zbiera się według potrzeb i wykonuje określone zadania według przyjętego harmonogramu.

Zespół Wójtów i Burmistrzów ma za zadanie wyjaśniać cel i przekonywać do wykonania zadania gminom położonym na terenach prawnie chronionych.

W konsekwencji doprowadzić do zbierania podpisów przez organizacje pozarządowe działające w poszczególnych gminach. Zakłada się zebranie dużo więcej niż wymaganych 100.000 podpisów.

W dalszej kolejności na spotkaniach rejonowych z parlamentarzystami przekonywać posłów i senatorów o ustanowienie prawne subwencji ekologicznej.

Uwagi:

Ze względu na treść art. 16 ustawy o wykonywaniu inicjatywy ustawodawczej, sposób organizacji musi wykluczyć wykorzystanie funduszy samorządowych oraz czasu pracy samorządowców. Wszelka aktywność pracowników samorządowych w zakresie zbierania podpisów może być wykonywana jedynie w czasie prywatnym, wolnym od pracy. (trzeba ustalić, w jakim zakresie jest możliwe proste przekazywanie informacji oraz kontakty z partnerami poza sektorem publicznym)

IV. Partnerzy projektu

Lider: Zespół Wzmocnienia Rozwoju Terenów Chronionych przy ZGWRP.

Partnerzy: Organizacje pozarządowe w tym organizacje mające w statutach ochronę środowiska, młodzież, studenci.

Realizacja przedsięwzięcia będzie wymagała oparcia się o Radę Regionalną przy ZGWRP. Będą to koordynatorzy wybranych zadań w terenie (w województwie).

V. Rola Partnerów

Wyłoniona 16 osobowa grupa wojewódzka Zespołu Wzmocnienia Rozwoju Terenów Chronionych przy ZGWRP (Rada Regionalna).

- przygotowanie harmonogramu przeprowadzenia inicjatywy ustawodawczej;
- Przeanalizowanie obecnie obowiązującego prawa krajowego i unijnego pod względem możliwości prawnych, istnienia subwencji ekologicznej (przy wsparciu partnera prawnego);
- Przygotowanie projektu ustawy z uzasadnieniem i oceną skutków finansowych;
- uzgodnienie projektu ustawy oraz harmonogramu działań z Zespołem (ok 100 osób po 6 z województwa) Wzmocnienia Rozwoju Terenów Chronionych.
- Realizacja projektu wspólnie z zespołem i partnerami (NGO)

Zespół (ok 100 osobowy) odpowiedzialny za:

- określenie harmonogramu działań – 15.XII.2011r. STRYKÓW woj. łódzkie
- realizację projektu wspólnie z grupą wojewódzką i partnerami pozarządowymi

VI. Lista głównych typów działań niezbędnych do realizacji projektu:

1. Uzyskanie zgody i poparcia zarządu ZGWRP.
2. Zorganizowanie Zespołu (ok 100 osób) Wzmocnienia Rozwoju Terenów Chronionych.
3. Wyłonienie grupy Wojewódzkiej 16 osób.
4. Analiza aktów prawa pod kątem możliwości ustanowienia subwencji ekologicznej.
5. Zaprojektowanie i wykonanie pakietu informacyjnego oraz krat do zbierania podpisów.
6. Akcja promocyjna skierowana od TV, prasy krajowej/regionalnej i pakiety dla prasy lokalnej wyprzedzająca akcja informacyjna skierowana do rządu i parlamentu.
7. Dystrybucja plakatów informacyjnych i kart do Grupy Wojewódzkiej.
8. Koordynacja zbierania podpisów w województwach i odbieranie podpisanych formularzy.
9. Przekazanie podpisanych formularzy do Kancelarii Sejmu i akcja promocyjna.
10. Przejście do etapu realizacji projektu – lobbying legislacyjny w Sejmie i Senacie.

VII. Organizacja systemu zbierania i przekazywania podpisów w JST.

Funkcje koordynatora Głównego (w tym promocje w prasie/TVP) będzie pełniło w wymiarze instytucjonalnym Biuro ZGWRP. Przy wsparciu Grupy Wojewódzkiej będzie koordynowało proces zbierania podpisów z obszarów województw.

Poziom Regionów

16 osobowa Grupa Wojewódzka przyjmie na siebie informowanie, dystrybucje pakietów informacyjnych i odebrania podpisanych formularzy. Członkowie Grupy będą upoważnieni do dostarczenia podpisanych formularzy do Biura ZGWRP w Poznaniu.

Poziom Lokalny

Koordynatorzy lokalni: członkowie Zespołu osobiście przy wsparciu przedstawiciela zainteresowanej subwencją gminy (wybór współpracujących gmin należy do Przedstawiciela Grupy Wojewódzkiej) odpowiadają za wymianę informacji i zebranie podpisów na swoim terenie.

Inicjującą rolę w pozyskiwaniu przedstawicieli lokalnych będą pełnić członkowie 100 osobowego zespołu oraz pozyskani przez nich przedstawiciele zainteresowanych gmin, w tym osoby reprezentujące organizacje pozarządowe. Ważne, aby to nie byli pracownicy samorządowi, a jeśli już, to żeby wykonywali przyjęte zadania nie w godzinach pracy.

Idealną byłaby sytuacja, w której koordynatorem pomocnym do przedstawiciela zespołu byłaby osoba jednej z organizacji pozarządowej w ramach grantu (limit do 10.000 zł z ustawy OPP) na promocje idei samorządności. Wnioski organizacje pozarządowe winny składać przy pomocy członków zespołu do Funduszy Inicjatyw Społecznych w odpowiednim czasie.

Podsumowanie nt. struktury organizacyjnej projektu

Koordynator Główny (dyrektor lub pracownik Biura ZGWRP lub Członek Zarządu ZGWRP _____). Ta osoba będzie sygnowała korespondencje, koordynowała pracę i do niej będą służyć wszystkie podpisane formularze.

16 koordynatorów (regionalnych) Wojewódzkich – do nich będą służyć podpisy z województwa.

Koordynatorzy Lokalni

Koordynator Główny (dyrektor lub pracownik Biura ZGWRP lub Członek Zarządu ZGWRP _____), Koordynatorzy Regionalni (16 osobowa grupa wojewódzka – członkowie rady regionalnej), Koordynatorzy Lokalni (ok 100 osobowy zespół przedstawicieli gmin leżących na terenach chronionych) oraz osoby wspierające koordynatorów lokalnych powinni, podpisać umowy zlecenia lub umowy wolontariackie z organizacjami pozarządowymi.

Było by dobrze, aby większość stanowiły osoby pracujące społecznie (koszty), wtedy organizacje pozarządowe będą musiały pokryć jedynie koszty ubezpieczenia (np. Ubezpieczenie zbiorowe). Członkowie Zespołu (ok 100 osób) i członkowie Grupy Wojewódzkiej (Rada Regionalna – 16 osób) zwracając się do organizacji pozarządowej na swoim terenie o zidentyfikowanie koordynatora lokalnego i zbieranie podpisów powinny przekazać adres koordynatora Regionalnego (członka Rady Regionalnej ZGWRP i Głównego) po to, by koordynatorzy lokalni wiedzieli, gdzie mają wysłać podpisane formularze i gdzie mogą uzyskać informacje.

Należy spróbować oszacować koszty, przy różnych wariantach organizacyjnych.

Wskazaniem byłoby odbyć spotkanie szefa ZGWRP z szefem ogólnopolskiej korporacji samorządowej takiej jak KLON-JAWOR _____ w celu przekazania naszej inicjatywy i włączenia członków tej korporacji w realizację inicjatywy. Można rozważyć też bliską współpracę i podzielenie się zadaniami z FRDL i ich placówkami wojewódzkimi.

Ważne jest motto działania.

Wsparcie finansowe samorządów w tym organizacje pozarządowe (ogłaszanie konkursów na realizację zadań własnych samorządu w tym ochrona środowiska) poprzez Narodowy Fundusz Zrównoważonego Rozwoju np. (700.000.000 zł) powstały z wydzielonych funduszy z Narodowego i Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Obecnie cały NFOŚiGW to kwota ponad 3 mld zł. Z Funduszu tego, gminy realizowałyby zadania samorządu, w tym ochronę środowiska.

Najważniejsze Obecnie Zadania:

1. Bardzo aktywna praca członków Rady Regionalnej(Wojewódzkiej)
2. Bardzo aktywna praca ok. 100 osobowego Zespołu Wzmocnienia Rozwoju Terenów Chronionych – początek 15.XII.2011r. Stryków woj. Łódzkie.
3. Wybranie firmy prawniczej, pomocnej Koordynatorowi.
4. Zatwierdzenie szczegółowego harmonogramu działania 15.XII.2011r. Stryków

VIII Szczegółowy harmonogram działania:

Przedział Czasowy	Działanie	Odpowiedzialny
24.XI.2011r.	Informacja o dotychczasowych działaniach prowadzonych do ustanowienia subwencji ekologicznej – posiedzenie Zarządu 24.XI.2011r. Gmina Czerwonach woj. Wielkopolskie, pow. Poznański.	Przew. ZGWRP, Członek Zarządu ZGWRP, Biuro ZGWRP.
15.XII.2011r.	Ogólnopolskie spotkanie grupy ok 100 osób, 16 członków Rady Regionalnej, Członek Zarządu ZGWRP – Stryków Hotel 500. 1. Informacja o dotychczasowych działaniach Związku Gmin Wiejskich RP w sprawie ustanowienia subwencji ekologicznej. 2. Przedstawienie tez do projektu, założeń do projektu ustawy o subwencji ekologicznej. 3. Zatwierdzenie programu działania Zespołu w realizacji samorządowo-obywatelskiej inicjatywy ustawodawczej. 4. Przedstawienie propozycji wsparcia prawnego w działaniach Zespołu (pomoc przy powstawaniu projektu Ustawy) 5. Propozycje sposobu zaangażowania się samorządów zainteresowanych inicjatywą. 6. Określenie i zatwierdzenie formy i harmonogramu promocji inicjatywy ustawodawczej.	Członek Zarządu ZGWRP, Biuro ZGWRP.
15.XII.2011r. - 15.I.2012r.	Przeanalizowanie aktów prawnych prawa UE i krajowego o możliwościach wsparcia finansowego JST przez Rządy krajów UE.	Członkowie Zarządu ZGWRP, delegowani do Rady Regionów UE i dr. hab. Małgorzata Grodzińska – Jurczak Instytut Nauk o Środowisku Uniwersytetu Jagiellońskiego.
15.XII.2011r. - 30.I.2012r.	Przygotowanie strategii promocyjnej kompanii inicjatywy samorządowo-obywatelskiej i środków niezbędnych na jej realizację ze wskazaniem źródła pochodzenia tych środków.	Biuro ZGWRP, firma wspierająca kampanię.
XII.2011r.	Akceptacja przez Zarząd ZGWRP harmonogramu działań, wsparcie techniczne	Zarząd ZGWRP.

	<p>Biura do realizacji inicjatywy, Wyznaczenie Koordynatora Głównego, zadań dla członków Rady Regionalnej i przyjęcie do wsparcia zadań Zespołu Wzmocnienia Rozwoju Terenów Chronionych. Do koordynatora regionalnego będą służyć wszystkie podpisy z województwa. Koordynator Regionalny będzie współpracował z koordynatorami lokalnymi (najlepiej w każdej zainteresowanej gminie). Koordynatorzy Regionalni będą przekazywać podpisy do koordynatora Głównego.</p>	
Do 30.I.2012r.	<p>Przygotowanie instrukcji (ściągi) dla osób zbierających podpisy. Przybliżenie mieszkańcom idei Narodowego Programu Zrównoważonego Rozwoju i sposobu gromadzenia i wydatkowania Nar. Fund. Zrów. Rozw.</p>	Koordynator Główny przy wsparciu firmy prawniczej.
<u>Do 21.III.2012r.</u>	<p>Przygotowanie projektu ustawy o subwencji ekologicznej dla JST na obszarach chronionych wraz z uzasadnieniem oraz oceny skutków regulacji i opinii. O braku przeciwwskazań prawnych prawa krajowego i UE..... Przedyskutowanie projektu ustawy przez członków Zespołu, Grupy Wojewódzkiej z udziałem członków RDPP(przedstawiciele ogólnopolskich korporacji NGO). Naniesienie poprawek, przyjęcie końcowej wersji projektu. Podpisanie przez stronę samorządową ZGWRP (członków zarządu) pisemnych oświadczeń o przystępowaniu do Komitetu Inicjatywy Ustawodawczej; wybór Pełnomocnika Komitetu. – (dane osobowe) Przedstawiciel ZGWRP lub – (dane osobowe) Przedstawiciel ogólnopolskiej korporacji NGO(najlepiej organizacji pozarządowej -ekologicznej) Podpisy członków zespołu i grupy woj. oraz przedstawicieli korporacji NGO pod projektem ustawy. Mogą być podpisy wójtów burmistrzów prezydentów ich zastępców, sekretarzy, skarbników. Oryginalne karty z podpisami powinny być przesłane na adres Koordynatora Głównego <u>maksymalnie w ciągu 2 tygodni.</u> Aby zarejestrować Komitet Inicjatywy</p>	<p>Biuro ZGWRP, Koordynator Główny przy wsparciu firmy prawniczej.</p>

	<p>Ustawodawczej należy zebrać pod projektem ustawy 1000 podpisów. Bardzo duży oddźwięk medialny będzie miał fakt, że pierwszy tysiąc lub więcej podpisów będą stanowiły podpisy przedstawicieli organizacji pozarządowych i najwyższych władz gmin. Poręczycielem sukcesu mają być podpisy Członków Zarządu ZGWRP i członków RDPP przy MPiPS. Ułatwi to mobilizację mieszkańców i będzie miało silny odbiór w mediach.</p> <p>Jednocześnie w porozumieniu z członkami RDPP należy rozesłać prośbę o znalezienie w gminie (1300 gmin) osoby, która będzie koordynatorem Lokalnym do zbierania podpisów i z którym właściwa instytucja (ZGWRP lub NGO) będzie mogła podpisać umowę wolontariacką lub umowę zlecenie.</p> <p>Jednocześnie należy rozesłać instrukcje (ściąge) jak najskuteczniej zbierać podpisy jakich metod i których partnerów wykorzystywać; co podać w uzasadnieniu mieszkańcom.</p>	
<u>7.IV.2012r.</u>	Złożenie zawiadomienia do Marszałka Sejmu o utworzeniu Komitetu Inicjatywy Ustawodawczej wraz z projektem oraz z co najmniej 1000 podpisów.	Pełnomocnik Komitetu.
Do 14.IV.2012r.	Przygotowanie i uruchomienie strony internetowej wyjaśniającej ideę inicjatywy, zawierającą projekt ustawy, karty do zbierania podpisów do ściągnięcia ze strony, kontakty do koordynatorów Regionalnych, Członków Zespołu Wzmacniania Rozwoju Terenów Chronionych i Koordynatora Głównego. Przygotowanie i uruchomienie kont inicjatywy ustawodawczej na serwisach społecznościowych (Facebook, Twitter), stałe aktualizowanie kont.	Podmiot zewnętrzny.
Do 14.IV.2012r.	Rozesłanie przez Biuro ZGWRP i strony samorządowej RDPP do JST(ok 1300) w Polsce informacji mobilizującej do rozpoczęcia akcji zbierania podpisów od dnia 21 kwietnia, kiedy to oficjalnie zacznie działać Komitet Inicjatywy Ustawodawczej.	Koordynator Główny, Biuro ZGWRP.
21.IV.2012r.	<u>Ogłoszenie w ogólnopolskim dzienniku tekstu nabycia osobowości prawnej przez Komitet Inicjatywy Ustawodawczej, adresu Komitetu, oraz miejsca udostępniania projektu ustawy do publicznego wglądu.</u>	Koordynator Główny, Biuro ZGWRP oraz RDPP.

	Konferencja prasowa w Warszawie Przew. ZGWRP, Koordynatora Głównego oraz Przew. RDPP dla ogólnopolskich mediów. Inauguracja zbierania podpisów w Polsce. (Przy współpracy z PAP). Zachęcenie do oddawanie podpisów pod projektem ustawy.	
Od 30.IV.2012r.	Regionalne i lokalne konferencje prasowe w gminach, powiatach i województwach, dla mediów lokalnych, zachęcające mieszkańców do podpisywania się pod projektem ustawy wraz z podaniem miejsc, gdzie można oddać podpis oraz uzasadnieniem faktycznego wzrostu rozwoju terenów chronionych oraz lepszych usług samorządowych skierowanych do społeczności lokalnej(oświata, kultura, ochrona środowiska, turystyka, infrastruktura techniczna, rozwój społeczeństwa obywatelskiego) po uchwaleniu ustawy o Zrównoważonym Rozwoju(pozytywny przekaz).	Wójtowie, burmistrzowie, prezydenci miast, przedstawiciele organizacji pozarządowych.
Maj 2012r. - Czerwiec 2012r.	Spotkanie członków Zarządu ZGWRP i członków RDPP oraz członków Zespołu i Rady Regionalnej. Finalizowanie zbierania podpisów.	Koordynator Główny, Pełnomocnik ZGWRP i RDPP.
<u>II połowa czerwca</u>	Zakończenie zbierania podpisów i przekazanie ich do Marszałka Sejmu (Zespół Wzmocnienia Rozwoju Terenów Chronionych) rozpoczęcie lobbingu legislacyjnego w Sejmie. Zorganizowanie w Warszawie ogólnopolskiej konferencji prasowej podsumowującej akcję zbierania podpisów.	Koordynator Główny.
Czerwiec 2012r.	Wysłanie do posłów i senatorów listu (apelu) podpisanego przez wszystkich członków Zespołu ok 100 osób i przew. Zarządu ZGWRP i Współprzewodniczącego RDPP z prośbą aby uchwalili ustawę.	Koordynator Główny, Przew. Zarządu ZGWRP i Współprzewodniczący RDPP.

IX. Analiza SWOT

Mocne strony	Słabe strony
1. 1300 gmin jest zainteresowanych wzmocnieniem finansowym w rozwoju terenów chronionych ustanowionych prawnie przez administrację rządową. Ludzie pracujący w samorządach tych gmin wspólnie z wieloma członkami NGO ze swojego terenu ułatwią zbieranie podpisów i wzmocnią presję	1. Brak wsparcia ze strony administracji rządowej na innowacyjne wykorzystanie już posiadanych funduszy zebranych od korzystających ze środowiska, a zgromadzonych w Narodowym i Wojewódzkich Funduszach Ochrony Środowiska i Gosp. Wodnej

<p>na parlamentarzystach aby uchwalili ustawę.</p> <p>2. Uaktywniony istniejący już ok 100 osobowy Zespół stwarza dobrą strukturę dotarcia do liderów lokalnych w NGO.</p> <p>3. Szeroka baza kontaktów poprzez biuro ZGWRP i Radę Regionalną</p> <p>4. Rozpoznawalność medialna gmin oraz hasła zrównoważony rozwój i tereny chronione w tym NATURA 2000.</p>	<p>2. Upolitycznienie przekonań byłych samorządowców, a obecnych Posłów i Senatorów.</p> <p>3. Trudna koordynacja inicjatywy (dotarcie do 1300 gmin – połowa samorządów w Polsce)</p>
Szanse	Zagrożenia
<p>1. Poparcie mieszkańców gmin położonych na terenach prawnie chronionych</p> <p>2. Wspólne działanie organizacji pozarządowych zajmujących się ochroną środowiska z samorządami</p> <p>3. Poparcie części Parlamentarzystów</p> <p>4. Poparcie Posłów i Senatorów z regionów prawnie chronionych.</p> <p>5. Poparcie niektórych ministerstw</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rozwoju Regionalnego - Gospodarki - Sportu i Turystyki <p>6. Możliwe poparcie Rad</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rady Polskiej Organizacji Turystyki - Rady Działalności Pożytku Publicznego <p>7. Argumenty skierowane do mieszkańców, że po wprowadzeniu tej ustawy będzie można dokonać wielu nowych inwestycji w tym w dziedzinie ochrony środowiska.</p> <p>8 Subwencja obejmuje swym zasięgiem ok 1/3 terytorium kraju</p>	<p>1. Po przeanalizowaniu prawa UE i krajowego nie będzie możliwe wsparcie subwencji terenów chronionych.</p> <p><u>Rozwiązanie:</u> Takie wsparcie niektórych samorządów już istnieje. Samorzady te to samorzady, które mają na swym terytorium Specjalne Strefy Ekonomiczne, które korzystają z pomocy państwa. Podatek od nieruchomości zwrot z budżetu państwa, za tych przedsiębiorców, którzy nie płacą przez pewien czas tego podatku do gmin. Po okresie tym gmina ma bezpośredni dochód od tych przedsiębiorców.</p> <p>2. Zbyt mała mobilizacja w zbieraniu podpisów (samorządowców i członków NGO).</p> <p>3. Artykuł 16 ustawy o wykonywaniu inicjatywy ustawodawczej, który zakazuje finansowania inicjatywy ustawodawczej z budżetu JST.</p> <p><u>Rozwiązanie:</u> Finansowanie inicjatywy ustawodawczej może odbywać się poprzez budżet korporacji samorządowej ZGWRP.</p> <p>4. Dyscyplina partyjna wśród posłów koalicji, może doprowadzić do sytuacji, że ustawa nie będzie uchwalona</p>

X. Kategorie kosztów do poniesienia.

1. Umowy wolontariackie lub ewentualnie umowy zlecenia (wraz z ubezpieczeniem jeśli będzie to konieczne) osób koordynujących na danym poziomie zbierania podpisów pod projektem ustawy.
2. Wykonanie profesjonalnej strony internetowej, oraz kont na portalach społecznościowych oraz bieżące zarządzanie tymi narzędziami
3. Zorganizowanie konferencji prasowej członków Zarządu ZGWRP, RDPP, Rady POT.
4. Zamieszczenie informacji w ogólnopolskim dzienniku o zarejestrowaniu Komitetu Inicjatywy Ustawodawczej.
5. Przeprowadzenie ogólnopolskiej Kampanii Promocyjnej (opcjonalnie).
6. Koszty biurowe (druk listów, wysyłka, druk kart, koszty telefonów, koszty transportu, pakiety informacyjne – plakaty, ulotki)
7. Koszty kancelarii prawnej, która profesjonalnie sprawdzi projekt pod kątem prawnym oraz będzie do dyspozycji podczas przeprowadzania inicjatywy ustawodawczej.